

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE
10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
tel: +385 1 3782 111, faks: +385 1 3717 149

Klasa: 023-01/13-01/52
Urbroj: 517-01-13-2
Zagreb, 11. srpnja 2013

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Glavno tajništvo Vlade

PREDMET: Zastupničko pitanje dr.sc. Mirele Holy, zastupnice u Hrvatskom Saboru
- očitovanje, daje se

Veza: Vaša klasa:021-12/13-01/119, Urbroj: 50301-01/10-13-21, od 29. svibnja 2013.

Gospođa zastupnica dr.sc. Mirela Holy, uputila je predsjedniku Vlade Republike Hrvatske sukladno članku 185. Poslovnika Hrvatskog sabora sljedeća pitanja:

„Poštovani predsjedniče Vlade,

obratio mi se gospodin Rudo Mihalinec iz tvrtke Kaptol Cargo d.o.o. iz Zagreba kojem je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode nedavno odbilo izdati Rješenje o dozvoli za izvoz olovnih akumulatora i baterija ključnog broja 16 06 01* i time, smatra gospodin Mihalinec, prekršilo ne samo odredbe Zakona o otpadu, već i odredbe Baselska konvencije. Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima, u članku 22. određuje: „Oporabitelj je dužan nakon 26. rujna 2010. godine ispuniti minimalne zahtjeve za recikliranje iz dodatka V. dio B: recikliranje, citiram:

DIO B: RECIKLIRANJE

3. Procesi recikliranja trebaju postići sljedeću minimalnu učinkovitost recikliranja:

- (a) recikliranje 65% prosječne mase olovno-kiselih baterija i akumulatora, uključujući recikliranje sadržaja olova u najvećoj tehnički izvedivoj mjeri uz izbjegavanje prekomjernih troškova;
- (b) recikliranje 75% prosječne mase nikal-kadmijskih baterija i akumulatora, uključujući recikliranje sadržaja kadmija u najvećoj tehnički izvedivoj mjeri uz izbjegavanje prekomjernih troškova; i
- (c) recikliranje 50% prosječne mase ostalih otpadnih baterija i akumulatora.

Nakon 27. rujna 2010. godine ništa se u obradi nije promijenilo, pogotovo ne u recikliranju otpadnih olovnih baterija i akumulatora, ostala je obrada iz Dodatka V. dio A. Prema Pravilniku o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima svi ovlašteni skupljači otpadnim baterija i

akumulatora, sav skupljani otpad moraju predati ovlašteniku koncesije za obradu i/ili recikliranje, za što on (ovlaštenik) dobije još i naknadu za obradu iz Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, a sve za obradu koja nije u skladu sa Zakonom i Pravilnikom. Zbog ignoriranja Zakona o otpadu i Pravilnika koji definira nacionalne ciljeve od strane MZOIP i FZOEU imamo koncesionara kod kojeg je u zadnjih pet godina završilo 95% (od čega 98% čine olovni starteri i olovne industrijske baterije) svih skupljenih količina baterija i akumulatora u RH po izvješću Agencije za zaštitu okoliša, koje izveze na recikliranje kao sirovinu za reciklažnu industriju i naplati po cijeni olova sa Londonske burze metala. Dakle, ne reciklira ovaj otpad sukladno zahtjevima/ciljevima iz Pravilnika.

Slijedom prethodno rečenog molim Vas da mi odgovorite na slijedeća pitanja“:

I. „Nastavlja li MZOIP ovakvim postupanjem s netransparentnom praksom iz prethodnih godina u području gospodarenja posebnim kategorijama otpada kojim se, sumnjaju i nadležne institucije (posljednje mišljenje državne revizije), sustavom koncesija otvoreno pogoduje pojedinim tvrtkama i na taj način onemogućava tržišna utakmica u području gospodarenja otpadom. Naime, propisane su Koncesije kojima se u članku 2. stavku 3. Ugovora o koncesiji za obradu ne propisuje koncesijska naknada koncesionaru, ali se propisuje da posjednici i skupljači otpadnih baterija i akumulatora moraju sav skupljeni otpad predati koncesionaru za obradu i recikliranje bez naknade. Pri tome država nema baš nikakve koristi od takve koncesije. Glavno pitanje je zašto bi bilo kojem poduzetniku u RH bilo naloženo da otpad kojeg jedna tona na Londonskoj burzi prosječno košta 1.200,00 \$ preda drugom poduzetniku bez naknade?“

S tim u vezi upućujemo slijedeći odgovor:

Netočno je da je sustav gospodarenje otpadnim baterijama i akumulatorima netransparentan te da pogoduje pojedinim tvrtkama.

Ministarstvo je temeljem Zakona o otpadu („Narodne novine“, broj 178/04 i 111/06) raspisalo Javni natječaj za dodjelu koncesije za obavljanje djelatnosti skupljanja otpadnih baterija i akumulatora na području Republike Hrvatske i objavilo ga u „Narodnim novinama“ broj 10/07 od 9. siječnja 2007. godine. Na temelju provedenog javnog natječaja Odlukom Ministarstva, Klasa: 351-01/07-01/16, Ur. Broj: 531-08-1-07-14 od 1. lipnja 2007. godine odabrano je 11 ponuditelja za obavljanje djelatnosti skupljanja otpadnih baterija i akumulatora na području Republike Hrvatske.

Ministarstvo je temeljem Zakona o otpadu („Narodne novine“, broj 178/04 i 111/06) raspisalo i Javni natječaj za dodjelu koncesije za obavljanje djelatnosti obrade i recikliranja otpadnih baterija i akumulatora na području Republike Hrvatske i objavilo ga u „Narodnim novinama“ broj 10/07 od 9. siječnja 2007. godine. Na temelju provedenog javnog natječaja Odlukom Ministarstva, Klasa: 351-01/07-01/17, od 1. lipnja 2007. godine odabrana su tri ponuditelja za obavljanje djelatnosti obrade i recikliranja otpadnih baterija i akumulatora na području Republike Hrvatske.

Temeljem navedenog vidljivo je da u Republici Hrvatskoj postoji 14 koncesionara koji obavljaju djelatnost gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima, te navodi zastupnice da

je sustav gospodarenje otpadnim baterijama i akumulatorima netransparentan te da pogoduje pojedinim tvrtkama i time svjesno onemogućava poštenu tržišnu utakmicu nisu utemeljeni. Svih 14 koncesionara ispunjava uvjete za gospodarenje opasnim otpadom - otpadnim baterijama i akumulatorima, propisane Zakonom o otpadu i njegovim provedbenim propisima.

Člankom 17.a Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 111/06, 60/08, 87/09) propisana je obveza proizvođačima i uvoznicima proizvoda od kojeg potječu posebne kategorije otpada plaćanja naknade za gospodarenje tim kategorijama otpada. Navedene naknade uplaćuju se u korist Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost radi pripreme, provedbe i razvoja sustava povrata, skupljanja i zbrinjavanja posebnih kategorija otpada.

Sukladno članku 17.b Zakona o otpadu Fond ima obvezu da iz iznosa naknada iz članka 17.a Zakona isplaćuje cijenu usluge za obavljanje djelatnosti skupljanja, oporabe i zbrinjavanja posebnih kategorija otpada. Provedbenim propisima kojima se uređuje gospodarenje posebnim kategorijama otpada uređuje se način isplate cijene usluge te dostava podataka o količinama skupljenog, odnosno obrađenog ili oporabljenog otpada. Sukladno navedenom Fond iz iznosa naknada koju plaćaju proizvođači baterija i akumulatora priprema, provodi i razvija sustav skupljanja i oporabe otpadnih baterija i akumulatora.

Iz svega navedenog razvidno je da je sustav gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima uređen Zakonom i provedbenim propisima ne temelju kojih su dodijeljene koncesije i sklopljeni ugovori o obavljanju poslova u gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima.

II. „Zašto MZOIP ne poštuje odredbe Baselske konvencije glede izdavanja rješenja za izvoz otpada koje je sirovina za reciklažnu ili regeneracijsku industriju zemlje uvoznice, članak 4. stavak 9. Točka B izvoz olovnih akumulatora i baterija ključnog broja 16 06 01* a s obzirom na članak 141. Ustava koji glasi: Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvjete i na način koji su u njima utvrđeni, ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava?“

S tim u vezi upućujemo slijedeći odgovor:

Netočno je da Ministarstvo zaštite okoliša i prirode ne poštuje odredbe Baselske konvencije o prekograničnom prometu opasnim otpadom. Naime, citirane odredbe članka 4. stavka 9. navedene Konvencije navode kako država potpisnica osigurava da se prekogranični promet opasnog i drugih vrsta otpada omogućuje samo u slučaju ako je, između ostalog, prekogranični promet o kojemu je riječ u skladu s drugim mjerilima o kojima odlučuje Potpisnica, pod uvjetom da se ta mjerila ne razlikuju od ciljeva ove Konvencije. U ovom slučaju mjerila o kojima je Republika Hrvatska kao Potpisnica Konvencije odlučila su da ovlaštenu izvoznik posjeduje dozvolu i koncesiju za izvoz opasnog otpada. S obzirom da trgovačko društvo Kaptol Cargo d.o.o. nije nikada potpisalo ugovor o koncesiji ne može ga se smatrati koncesionarom za obavljanje djelatnosti skupljanja otpadnih baterija i akumulatora u Republici Hrvatskoj pa stoga ne može niti izvesti otpadne baterije i akumulatore. S obzirom na navedeno,

ne radi se o kršenju odredbi Baselske Konvencije, već upravo o poštivanju njenih posebnih zahtjeva.

III. „Zašto se zanemaruju odredbe Zakona o otpadu, članak 50. stavak 2. i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu NN 87/09, članak 7. te ne odobrava izvoz otpadnih olovnih akumulatora i baterija, koji je jedini članak Zakona koji određuje tko može biti izvoznik otpada i pod kojim uvjetima?“

S tim u vezi upućujemo sljedeći odgovor:

Upućujemo na prethodno dani odgovor, naime, kao što je i navedeno, tvrtki Kaptol Cargo d.o.o. odbijen je zahtjev za izvoz otpadnih olovnih akumulatora i baterija upravo iz razloga što navedena tvrtka nije koncesionar skupljanja otpadnih baterija i akumulatora. Odredbom članka 41. stavka 1. Zakona o otpadu (Narodne novine, broj 178/2004, 111/2006, 60/2008, 87/2009 – u daljnjem tekstu: Zakon) je propisano da osobe registrirane za obavljanje djelatnosti skupljanja, oporabe i/ili zbrinjavanja (obrade, odlaganja, spaljivanja i drugih načina zbrinjavanja otpada) odnosno za djelatnost gospodarenja posebnim kategorijama, ne smiju početi obavljati djelatnost prije nego što pribave ovim Zakonom propisanu dozvolu. Člankom 55. stavkom 2. Zakona je propisano da se koncesija za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom daje u skladu s odredbama toga Zakona, posebnim propisima donesenim na temelju toga Zakona i zakona kojim se uređuju koncesije. Prema članku 56. stavku 1. Zakona pored ostalog je propisano da se koncesija za obavljanje djelatnosti gospodarenja posebnim kategorijama otpada može dati za skupljanje, privremeno skladištenje i prijevoz do mjesta oporabe ili zbrinjavanja. Prema članku 60.a stavku 1. Zakona, na temelju odluke o koncesiji zaključuje se ugovor o koncesiji. Temeljem članka 104. stavka 1. točke 3. alineje 4. Zakona, ministar nadležan za zaštitu okoliša ovlašten je za donošenje pravilnika kojima se, između ostalog, uređuje i način gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima. Odredbom članka 3. točke 15. Pravilnika o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (Narodne novine, br. 133/2006, 31/2009, 156/2009, 45/2012, 86/2013 – u daljnjem tekstu: Pravilnik) definiran je ovlašteni skupljač otpadnih baterija i akumulatora kao pravna ili fizička osoba koja ima dozvolu za obavljanje djelatnosti skupljanja, prijevoza i privremenog skladištenja otpadnih baterija i akumulatora, ovlaštenik je koncesije i ima ugovor s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, dok je točkom 16. istog članka navedenog Pravilnika definiran ovlašteni oporabitelj otpadnih baterija i akumulatora kao pravna ili fizička osoba koja ima dozvolu za obavljanje djelatnosti obrade i recikliranja otpadnih baterija i akumulatora, ovlaštenik je koncesije i ima ugovor s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Člankom 9. istog Pravilnika propisano je da su prodavatelj, posjednik te proizvođač otpadnih baterija i akumulatora, dužni otpadne baterije i akumulatore predati skupljaču ili osobi ovlaštenoj za obradu i/ili recikliranje otpadnih baterija i akumulatora što prema gore navedenim definicijama znači samo osobama koje uz posjedovanje Zakonom propisane dozvole moraju biti ovlašteni koncesije i imati ugovor s Fondom.

Nadalje člankom 10. stavak 3. Pravilnika propisana je obveza skupljaču otpadnih baterija i akumulatora da otpadne baterije i akumulatore mora predati osobi koja je prema tom Pravilniku ovlašten oporabitelj. Člankom 12. stavkom 4. Pravilnika određeno je da u slučaju izvoza otpadnih prijenosnih baterija koje se ne mogu obraditi ili reciklirati u Republici Hrvatskoj oporabitelj mora Fondu dostaviti dokaz da je izvezeni otpad obrađen i/ili recikliran ovjerenim dokumentima o prekograničnom prometu otpadom, sukladno posebnom propisu.

Obzirom da trgovačko društvo Kaptol Cargo d.o.o. nije sklopilo s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost ugovor o obavljanju poslova gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima na području Republike Hrvatske, isto trgovačko društvo se ne smatra ovlaštenikom koncesije u smislu odredbi Zakona i Pravilnika i ne ispunjava propisane uvjete za gospodarenje ovom kategorijom otpada uključujući skupljanje i izvoz istih na oporabu. Upravo ovo navedeno predstavlja pravnu osnovu za odbijanje zahtjeva trgovačkog društva Kaptol Cargo d.o.o.

Navedeni stav može se argumentirati i presudama Upravnog suda br. Us-2544/2011-6 i Us-7227/2010-10 od 22. kolovoza 2012. u kojima je Upravni sud zauzeo stajalište da sukladno odredbama Zakona o otpadu djelatnost skupljanja, oporabe i/ili zbrinjavanja (obrade odlaganja, spaljivanja i drugih načina zbrinjavanja otpada) može obavljati osoba koja je za tu djelatnost pribavila dozvolu, te kojoj je dodijeljena koncesija. Iz navedene sudske prakse slijedi i da osoba, koja je odlukom o dodjeli koncesije izabrana za koncesionara za obavljanje djelatnosti za koju se koncesija dodjeljuje, a nije sklopila ugovor o koncesiji, ne ispunjava uvjete sukladno odredbama Zakona o otpadu za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, a time niti za izvoz otpada za koji joj je koncesija dodijeljena. Napominje se pri tome da je dozvola za obavljanje djelatnosti skupljanja i skladištenja bila uvjet za dobivanje koncesije

S obzirom na navedeno, odluka Ministarstva da odbije zahtjev trgovačkog društva Kaptol Cargo d.o.o. za izvoz otpadnih baterija i akumulatora utemeljena je na Zakonu, Pravilniku i sudskoj praksi.

IV. „Zašto se izvoz vezuje uz Koncesije za skupljanje otpadnih baterija i akumulatora kad je rok na koji su izdane istekao sredinom 2012. godine i koje nikada nisu bila uvjet za izdavanje Dozvole za obavljanje djelatnosti postupanja s opasnim otpadom skupljanja otpadnih baterija i akumulatora, već obrnuto, prvo treba ishoditi dozvolu za obavljanje djelatnosti (u smislu čl. 41. Zakona o otpadu), koja je jedan od uvjeta natječaja za dodjelu Koncesije i izvoz u smislu članka 50. stavka 2. Zakona o otpadu?“

S tim u vezi upućujemo slijedeći odgovor:

Pravilnikom o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima, člankom 18. a propisano je da radi osiguranja kontinuiteta gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima, a u slučaju da je istekao ugovor za ovlaštenog sakupljača, Fond će s ovlaštenim sakupljačem kojem je istekao ugovor sklopiti ugovor za obavljanje djelatnosti sakupljanja uz prethodnu suglasnost ministarstva.

Sukladno odredbama Zakona o otpadu i na temelju ovog zakona donesenih propisa za obavljanje djelatnosti gospodarenja posebnom kategorijom otpada stranka mora imati dozvolu i odgovarajuću koncesiju. Neispunjenjem navedenih uvjeta stranka nije ostvarila preduvjete za izvoz posebne kategorije otpada.

Navedeni stav može se argumentirati i presudama Upravnog suda br. Us-2544/2011-6 i Us-7227/2010-10 od 22. kolovoza 2012. u kojima je Upravni sud zauzeo stajalište da sukladno odredbama Zakona o otpadu djelatnost skupljanja, oporabe i/ili zbrinjavanja (obrade odlaganja,

spaljivanja i drugih načina zbrinjavanja otpada) može obavljati osoba koja je za tu djelatnost pribavila dozvolu, te kojoj je dodijeljena koncesija. Iz prethodno navedene sudske prakse slijedi da osoba, koja je odlukom o dodjeli koncesije izabrana za koncesionara za obavljanje djelatnosti za koju se koncesija dodjeljuje, a nije sklopila ugovor o koncesiji, ne ispunjava uvjete sukladno odredbama Zakona o otpadu za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, a time niti za izvoz otpada za koji joj je koncesija dodijeljena.

Navedeno je u skladu sa člankom 57. Zakona o otpadu u kojem je podnositelj zahtjeva za koncesiju dužan uz zahtjev za izdavanje koncesije predložiti i dokaz da ispunjava uvjete, propisane ovim Zakonom, za obavljanje djelatnosti što predstavlja odgovarajuću dozvolu.

S obzirom na navedeno, odluka Ministarstva da odbije zahtjev trgovačkog društva Kaptol Cargo d.o.o., koje u smislu odredbi Pravilnika o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima nije ovlašteno skupljač niti ovlašteno oporabitelj, za izvoz otpadnih baterija i akumulatora, utemeljena je na Zakonu, Pravilniku i sudskoj praksi.

V. „Zašto MZOIP u skladu s Odlukom o dodjeli koncesije i Ugovorom o koncesiji ne ukinu koncesije za obradu i/ili recikliranje otpadnih baterija i akumulatora sukladno članku II. Odluke prije isteka roka na koji je koncesija dodijeljena, na što je već nekoliko puta upozoreno, jer se od 27. rujna 2010. djelatnost obrade obavlja protivno odredbama Zakona o otpadu i predmetnog pravilnika?“

Koncesije su dodijeljene na 10 godina temeljem Zakona o otpadu i mogu se ukinuti samo u slučajevima propisanim zakonom. Sustav gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima uspostavljen je na europskim standardima čija je svrha maksimalno izbjeći, odnosno smanjiti nastajanje otpada, svesti na najmanju moguću mjeru nepovoljan utjecaj otpada na ljudsko zdravlje i okoliš, te uskladiti gospodarenje ovom kategorijom otpada s načelima održivog razvoja.

S obzirom da su navodi da se djelatnost obrade ne obavlja u skladu s Zakonom o otpadu i Pravilnikom o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima netočni, ne postoje osnove za raskidanje spomenutih ugovora.

Direktive kojima se uređuje sustav posebnih kategorija otpada uključujući i baterija i akumulatora donesene su sa ciljem uspostavljanja programa sakupljanja koji postižu visoku stopu sakupljanja. Prema Direktivi ovo znači uspostavu programa sakupljanja kako bi krajnji korisnici na pogodan način i besplatno mogli odlagati sve otpadne prijenosne baterije i akumulatore.

Svako odstupanje od uređenog sustava stvara mogućnost dovođenja u pitanje ispunjenja obveza Republike Hrvatske a time dovodi u pitanje i ispunjenje obveza Fonda da provodi i razvija sustav skupljanja i oporabe za koje proizvođači baterija i akumulatora plaćaju propisane naknade. Sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima *ovlašten* skupljač otpadnih baterija i akumulatora je pravna ili fizička osoba koja ima dozvolu za obavljanje djelatnosti skupljanja, prijevoza i privremenog skladištenja otpadnih baterija i akumulatora, ovlaštenik je koncesije i ima ugovor s Fondom.

Zakonom o otpadu u članku 88. propisana je novčana kazna u iznosu od 300.000,00 do 700.000,00 kuna za prekršaj pravne osobe koja obavlja djelatnost gospodarenja posebnim kategorijama otpada, medicinskim i građevnim otpadom iz članka 56. ovoga Zakona bez ugovora o koncesiji.

Iz svega navedenog razvidno je da navodi gospodina Rude Mihalineca iz tvrtke Kaptol Cargo d.o.o. iz Zagreba, kojem je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode nedavno odbilo izdati Rješenje o dozvoli za izvoz olovnih akumulatora i baterija ključnog broja 16 06 01* i time, smatra gospodin Mihalinec, prekršilo ne samo odredbe Zakona o otpadu, već i odredbe Bazelske konvencije nisu utemeljeni što je argumentirano presudama Upravnog suda koji je zauzeo isto stajalište kao i Ministarstvo.

MINISTAR

Mihael Zmajlović